

ΑΠΟ ΤΑ ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΜΟΥ

ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ

[Στην ζωή και στον έρωτα].

Ο Ξένος που διαμένει λίγο καιρό στην Πορτογαλία φεύγει, συνήθως, χωρίς ν' αποκοιμηθεί καμμία σχεδόν εντόπιω από τις γυναίκες της. Σπανίως του δίδεται ευκαιρία προς τούτο. Η Πορτογαλλίδα διδάγει ζωή σπιτική. Δεν συγχάζει σε κέντρα, η κοσμική ζωή είναι περιορισμένη και ο τύπος της δημοφιλίας της δεν εινε από εκείνους που θαμβώνουν και διατηρούνται μέσα στις δαναμήσεις μας, όπως της Ισπανιάς. Εξ άλλου, ως γυναίκα, η Πορτογαλλίδα δεν εινε ούτε κοκέτια, ούτε προκλητική. Ντύνεται απλά και σεμνά, περνάει στο δρόμο άπρακτη και ούτε ξέρει, αλλά ούτε και θέλει, να γεννάει με την βροβόλη της, το βάδισμά της ή τη ματιά της τον πόθο των διαβατών. Γι' αυτό και ως γυναίκα εινε από τις πιο άσημνες. Υπάρχει στη Λισσαβώνα δολοκλήρη μιá συνοικία, το Μπατίρο Άλτο, γυναικών που ζουν με τον έρωτα. Η γυναίκες αυτές, μολόνουι αυτό εινε το επάγγελμά τους, δεν ξέρουν τον τρόπο με τον οποίο να έλκθουν. Η συνοικία αυτή, που άλλου θα ήταν η συνοικία των θεορμένων, των τραγουδιών και των όργάνων, εινε ήσυχη, νοικοκυρεμένη, σχεδόν πένθηρη. Άνετρα από για να δείξω ότι η Πορτογαλλίδα δεν έλκθει έρωτικώς τον άνδρα. Εινε μιá φύσις χωρίς πολύπλοκη ψυχή, γεμάτη καλωσύνη και τρυφερότητα. Το πύθετο που της δίνουν οι Πορτογάλλοι εινε «εύγχαν», — δηλαδή τρυφερό. Ένας μεγάλος Πορτογαλλικός ποιητής, νεκρός τώρα, ο Γκέρα Ζουνκίρο, μιλώντας μου κάποτε στο σπίτι του για την διαφορά που υπάρχει μεταξύ της Ισπανιάς και της Πορτογαλλιάς μου έδειξε δυο παλαιά πιότα ποροελάνης. Το ένα, μεγάλο, γεμάτο χρυσά στολίδια, πλούσιο, έκθαμβωτικό. Το άλλο μικρό, σεμνό, κάτασπρο, με λίγα λουλούδια των άγρών ζωγραφισμένα στο βάθος του. «Το πρώτο εινε η Ισπανιά, μου ειπε. Το δεύτερο η Πορτογαλλιά». Η πείρα μου, άργότερα, έδεικναιε τον ποιητή. Η απλότητα εινε από τα πιο χαρακτηριστικά της. Ένα αίσθημα μ' αυτήν δεν έχει τίποτα το κολασμένο : δεν υπάρχει σ' αυτό εκ μέρους της κανένας αοιδιός, κανένας σατα, — μόνος για την πρόκληση ζηλοτυπίας. Εινε πιστή και σταθερή. Όλα σ' αυτήν εινε ήρεμα, — σαν τα σερβάτ νερά ενός ποταμού. Μαζύ της, — ξέρει κανείς πάντα που θα τον βγάλει ο δρόμος...

Όλα αυτά θα έκαναν ίσως κανένα να νομίσουν ότι η Πορτογαλλίδα εινε μάλλον πλοσμένη για μητέρα παρά για έρωμένη. Έν τούτους βάσις της Πορτογαλλικής ζωής εινε η γυναίκα και ο έρωας. Η Πορτογαλλίδα αγαπάει και αγαπιέται δυο λίγες γυναίκες της Εύρωπης. Όλες σχεδόν η λαϊκή πορτογαλλική ποιήσις εινε έρωτική. Συνίσταται σε «μουσάρδα» ή τετράστιχη τα οποία τραγουδών την γυναίκα και τους πόνοους ή τις χαρές που δίδει η αγάπη. Κι' η αγάπη στην Πορτογαλλία δεν εινε, ότι σ' άλλον σχεδόν τον κόσμο σήμερα : εινε έφημερο αίσθημα, γεννώμενο από τον πόθο και ματαινόμενο με την ικανοποίησι του. Οι Πορτογάλλοι εξακολουθούν ν' αγαπάν όπως αγαπούσαν στον παλτό καλό καιρό : με την καρδιά τους και για πολύ χρόνο. Ένα από τα συχνότερα θέματα που παρθενοειν στον ξένο στην Πορτογαλλία εινε το των έρωτευμένων οί όποιοι, τα βράδια και επί ώρας δολοκλήρες, στέκονται κάτω από τα παράθυρα της «ναμοράδας» των — της καλής των — και μιλούν μαζύ της. Οι διαβάτις περνούν χωρίς να τους κοιτάξουν γιατί οι έρωτικές αυτές σιχομυθίες μεταξύ πεσοδρομίου και παραθύρου εινε από τα πιο συνήθη πράγματα της πορτογαλλικής ζωής. Ούτε αυτοί πάλιν δίδουν καμμιά προσοχή στους διαβάτας. Η νέες διπλωμένες στο οάλι τους, με το μισό κορμί έξω από το παράθυρο, δεν έχουν μέτριο πάλι για τον «ναμοράδο» τους ο οποίος πάλι όρθιος στη μέση του πεσοδρομίου κοι με τον λαϊμό τοντώμενος προς τα ύψη του παραθύρου, της μιλάει — όχι μόνο αντιδρόμος προς τον κόσμο αλλά και στην όρθοστασία, και στο κρόν της βραδυάς, και, κάποτε, και στη βροχή...

Εάν σκεφθώ κανείς ότι οι ναμοράδοι σπανίως παραλείπουν μιá βραδυά από το να περάσουν μερικώς ώρας κάτω από τα παράθυρα της νέας που αγαπούν, και ότι περνάν κάποτε και τρία και τέσσερα χρόνια προτού ο έρωας των αυτών καταλήξει σε γάμο, πείθεται ότι λίγες εινε οι γυναίκες της Εύρωπης που αγαπιούνται όπως οι Πορτογαλλίδες. Αφίνω δε ότι η Πορτογαλλία εινε, ίσως, ο μόνος τόπος της Εύρωπης στον οποίο δεν έχει νόμιμη καθιέρωση η προίκια. Προίκια δεν δίνουν στα κορίτσια τους άκομα και οι πιο πλούσιοι γονείς. Τα χρήματά τους κηγαίνουν σ' αυτά μόνο μετά τον θάνατό τους. Όποιος ζητείται μιá σε γάμο όχι μόνο δεν δινουσιετα να ζητήσει και χρήματα (θα τον έδωσαν με τις κλωτσιές!), αλλά και όφείλει να έχει προετοιμάσει επιπλωμένη κατοικία για την εγκατάστασι τους. Υπό τέτοιους όρους, λίγες νέες θα θαυόρεοντο στην Ελλάδα, δεν εινε έτσι ; Στην Πορτογαλία όμως πανόρετονται—

και κάθε έρωας τελειώνει, σχεδόν πάντα με γάμο. Κι' αυτό γιατί οι Πορτογαλλίδες έμπνεουν τα ειλικρινότερα, βαθύτερα και διαρκέστερα αισθήματα. Ο έρωας γι' αυτές εινε μιá οσβαρή υπόθεσις, — η οσβαρότερη της ζωής τους. Αφίνονται σ' αυτόν με όλη τους την ψυχή και τον ζουν στή μεγαλύτερη δυνατή έντασι. Οι ώραιότερες, θερμότερες και πλέον γεμάτες από πάθος έρωτικές επιστολές που υπάρχουν στον κόσμο έχουν γραφεί από μιá Πορτογαλλίδα, η όποια, μάλλον, ήτο και μοναχή : την άδελφή Μαριάννα Άλφοφοράδο, η όποια έζησε κατά τον δεκάτον έκτον αιώνα. Ο έρωτικός παροξυσμός τον όποιο έννοιωσε η Πορτογαλλίδα αυτή μοναχή, ροικεταται όλος στή φράσι αυτή με την όποια τελειώνει μιá επιστολή της : «Κάνε με να πονώ όλο και περισσότερο!». Έγραφε στον έραστή της ο όποιος την ειχε εγκαταλείψει...

Ίκανές να αγαπήσουν τόσο δυνατά οι Πορτογαλλίδες — έχουν έμπνευσει και τα πιο δυνατά αισθήματα. Δεν υπάρχει στην έρωτική ιστορία όλου του κόσμου τίποτα ώραιότερο, βαθύτερο και τραγικώτερο από τον έρωτα του Πορτογαλλου βασιλέως δόν Πέδρο του Σκληρού και της ώραιάς κυρίας της τιμής Ίνές της Κάστερ, τον όποιο έτραγοόδησε ο Καμίνος, Πρίγκιψη άκομα ο δόν Πέδρο ειχε νυμφευθεί κρυφά την Ίνές με την όποια αγαπιώτανε με μιá αγάπη εξαισία. Μερικοί όμως άδλικοί, μη θέλοντας να έχουν ως βασίλισσα μιá μητέρα την Ίνές, έπωφελήθησαν μιás άπουσίας του δόν Πέδρο και την έδολοφόνησαν. Ο δόν Πέδρο πέθανε δεχθείς τον θάνατο της αγαπημένης του με ψυχραιμία. Δεν έδειξε τίποτα από ότι αισθάνθηκε. Μουσικά όμως έφρόντισε κι' έμαθε ποίσις που ο δολοφόνος. Κι' όταν δόν χρόνια άργότερα, διεδέχθη τον θρόνο του πατέρα του, το πρώτο πράγμα που έκανε ήταν να ξεθάψη το βαλοσαμμένο πτώμα της Ίνές, να το ντύσει με βασιλικά ρούχα, να το τοποθετήση σ' ένα θρόνο πλάι στον ιδικό του και να διατάξη όλη την αυλή να παρελθιν ενώπιον του πτώματος — και να φιλήσει το χέρι της πεθαμένης, ως να ήταν ζωντανή και βασίλισσα.

Κατόπι έφερε μπροστά του τους δολοφόνους και μ' ένα μαχαίρι που κρατούσε στο χέρι του έοχιε τα στήθη των, άφίρεσε τις καρδιές τους και όφου τις έδαγκασε λυσοασμένα — τις έποδοπάτισε !...

Έχτισε ύστερα ένα μεγαλοπρεπή τάφο για την Ίνές και, πλάι του, τον δικό του. Σ' αυτόν τον έθαψαν όταν έπέθανε, και, σήμερα, τους βλέπει κανείς να κοιμούνται πλάι — πλάι, ένωμένοι (Μέχρι Συντελείας του Κόσμου), — όπως εινε αναγραμμένο κατά διαταγή του άπάνω στην επιτάφια πλάκα τους...

Ποιά άλλη γυναίκα μπορεί να καυχήθη ότι ένέπνευσε ένα τέτοιο αίσθημα ; Κώστας Ούρανής

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ένας καλός πατέρας

Ο Αύτοκράτωρ της Γερμανίας, ο πατήρ του Κάιζερ, ήταν πολύ καλός πατέρας. Κάποτε πούνηνε στο Άμβουργο του έδώρησαν και μιá ποσοότητα περιψήμων ζαχαρωτών με την παραλλοι να τα δώση στους μικρούς αυτοκρατορικούς πρίγκιπας. Ο αύτοκράτωρ έχάρηκε υπερβολικά για το μικρό αυτό δώρο και ειπε στους παριγαμένους :

— Ήμουν στή Πετρούπολι, στή Κοπεγχάγη, στή Στοκχόλμη και στή Ρώμη, αλλά για πρώτη φορά έδώ στο Άμβουργο έθυμήθηκα τα παιδιά μου. Πόσο θα χαρούν για τα ζαχαρωτά αυτά οί μικροί πρίγκιπες !

Έπειτα έκρυψε στην τσέπη του το κουτί με τα ζαχαρωτά λέγοντας χαυογελώντας :

— Τα βάζω έδώ για να ψάξουν και να τα βρουν μόνοι τους οί μικροί πρίγκιπες. Έτσι θα καταλάβουν πόσο τους αγαπούν οί καλοί Άμβουργιανοί !...

Άγών στενογράφων και τηλεγραφτών

Είς τας Ήνωμένες Πολιτείας έγινε τελευταία άγών στενογράφων. Ο πρώτος νικητής έγραψε 137 λέξεις σε δισόχημα πέντε λεπτών της ώρας, ο δεύτερος 1308, οί δε λοιποί μόλις προσήγγισαν τας 1000 λέξεις.

Γενωμένον επίσης ταυτοχρόνως έτέρου άγώνος ταχύτετος τηλεγραφτών, ο νικητής διεβίβασεν σε δισόχημα ένός λεπτού 427 λέξεις άγγλικάς, όχι συγκεκομηνάς.

